

<http://www.ms.sapientia.ro/~kasa/formalis.htm>

Chomsky-féle hierarchia

$G = (N, T, P, S)$ nyelvtan:

- 0-s típusú (általános vagy mondatszerkezetű), ha semmilyen megkötést nem teszünk a helyettesítési szabályaira.
- 1-es típusú (környezetfüggő), ha minden szabálya $\alpha A \gamma \rightarrow \alpha \beta \gamma$ alakú, ahol $A \in N$, $\alpha, \gamma \in (N \cup T)^*$, $\beta \in (N \cup T)^+$. Ezenkívül megengedhető az $S \rightarrow \varepsilon$ szabály is, ha S nem szerepel egyetlen szabály jobb oldalán sem.
- 2-es típusú (környezetfüggetlen), ha minden szabálya $A \rightarrow \beta$ alakú, ahol $A \in N$, $\beta \in (N \cup T)^+$. Ezenkívül megengedhető az $S \rightarrow \varepsilon$ szabály is, ha S nem szerepel egyetlen szabály jobb oldalán sem.
- 3-as típusú (reguláris), ha szabályai $A \rightarrow aB$ vagy $A \rightarrow a$ alakúak, ahol $a \in T$ és $A, B \in N$. Ezenkívül megengedhető az $S \rightarrow \varepsilon$ szabály is, ha S nem szerepel egyetlen szabály jobb oldalán sem.

$$\mathcal{L}_0 \supset \mathcal{L}_1 \supset \mathcal{L}_2 \supset \mathcal{L}_3.$$

Minden véges nyelv reguláris.

Ha $u = a_1 a_2 \dots a_n$ eleme a nyelvnek, akkor bevezetjük a következő szabályokat: $S \rightarrow a_1 A_1$, $A_1 \rightarrow a_2 A_2$, \dots , $A_{n-2} \rightarrow a_{n-1} A_{n-1}$, $A_{n-1} \rightarrow a_n$, ahol S a nyelvtan kezdőszimbóluma, A_1, \dots, A_{n-1} pedig különböző nemterminálisok.

Ha az üres szó is eleme a nyelvnek, akkor azt az $S \rightarrow \varepsilon$ szabállyal generáljuk.

Az üres halmaz szintén reguláris nyelv, hisz például a

$G = (\{S\}, \{a\}, \{S \rightarrow aS\}, S)$ reguláris nyelvtan az üres halmazzal generálja.

Átnevezések kiküszöbölése

átnevezés: $A \rightarrow B$ alakú szabály, ahol $A, B \in N$

$G = (N, T, P, S)$ átnevezéseket tartalmazó nyelvtan

$G' = (N, T, P', S)$ átnevezéseket nem tartalmazó nyelvtan (ugyanolyan típusú)

ÁTNEVEZÉS-KIZÁRÁS(G)

- 1 valahányszor $A \rightarrow B$ és $B \rightarrow C$ átnevezések P -ben vannak, mindannyiszor vegyük fel P -be az $A \rightarrow C$ átnevezést is mindaddig, amíg P bővíthető,
- 2 valahányszor $A \rightarrow B$ átnevezés és a $B \rightarrow \alpha$ ($\alpha \notin N$) szabály P -ben van, mindannyiszor vegyük fel P -be az $A \rightarrow \alpha$ szabályt is,
- 3 legyen P' azon P -beli szabályok halmaza, amelyek nem átnevezések.
- 4 **return** G'

G és G' ekvivalensek

Ha G $i \in \{0, 1, 2, 3\}$ típusú, akkor G' is i típusú lesz.

Példa:

$$G = (\{S, A, B, C\}, \{a, b\}, P, S),$$

ahol a P elemei:

$$\begin{array}{lllll} S \rightarrow A, & A \rightarrow B, & B \rightarrow C, & C \rightarrow B, & D \rightarrow C, \\ S \rightarrow B, & A \rightarrow D, & & C \rightarrow Aa, & \\ & A \rightarrow aB, & & & \\ & A \rightarrow b. & & & \end{array}$$

Első lépés. A következő új átnevezések kerülnek be a szabályok közé:

$$\begin{array}{ll} S \rightarrow D & (S \rightarrow A \text{ és } A \rightarrow D \text{ miatt}), \\ S \rightarrow C & (S \rightarrow B \text{ és } B \rightarrow C \text{ miatt}), \\ A \rightarrow C & (A \rightarrow B \text{ és } B \rightarrow C \text{ miatt}), \\ B \rightarrow B & (B \rightarrow C \text{ és } C \rightarrow B \text{ miatt}), \\ C \rightarrow C & (C \rightarrow B \text{ és } B \rightarrow C \text{ miatt}), \\ D \rightarrow B & (D \rightarrow C \text{ és } C \rightarrow B \text{ miatt}). \end{array}$$

Második lépés. A következő új szabályok jelennek meg:

$$\begin{array}{ll} S \rightarrow aB & (S \rightarrow A \text{ és } A \rightarrow aB \text{ miatt}), \\ S \rightarrow b & (S \rightarrow A \text{ és } A \rightarrow b \text{ miatt}), \\ S \rightarrow Aa & (S \rightarrow C \text{ és } C \rightarrow Aa \text{ miatt}), \\ A \rightarrow Aa & (A \rightarrow C \text{ és } C \rightarrow Aa \text{ miatt}), \\ B \rightarrow Aa & (B \rightarrow C \text{ és } C \rightarrow Aa \text{ miatt}). \end{array}$$

Az új $G' = (\{S, A, B, C\}, \{a, b\}, P', S)$ nyelvtan szabályai:

$$\begin{array}{llll} S \rightarrow b, & A \rightarrow b, & B \rightarrow Aa, & C \rightarrow Aa, \\ S \rightarrow aB, & A \rightarrow aB, & & \\ S \rightarrow Aa & A \rightarrow Aa. & & \end{array}$$

Normálalakú nyelvtanok

normálalakú nyelvtan: ha szabályainak bal oldalán terminális betűk nem szerepelnek

Σ_1 és Σ_2 ábécékre *homomorfizmusnak* nevezzük a $h : \Sigma_1^* \rightarrow \Sigma_2^*$ függvényt, ha $h(u_1u_2) = h(u_1)h(u_2)$, $\forall u_1, u_2 \in \Sigma_1^*$. Könnyű belátni, hogy tetszőleges $u = a_1a_2 \dots a_n \in \Sigma_1^*$ esetében a $h(u)$ értéket egyértelműen meghatározza h -nak a Σ_1 -re való megszorítása, ugyanis $h(u) = h(a_1)h(a_2) \dots h(a_n)$.

Ha a h függvény még bijektív is, akkor *izomorfizmusról* beszélünk.

Tétel. *Tetszőleges nyelvtanhoz megkonstruálhatunk egy vele ekvivalens, azonos típusú nyelvtant, amely normálalakú.*

$G = (N, T, P, S)$ eredeti nyelvtan

$G' = (N', T, P', S)$ normálalakú nyelvtan

Legyenek a_1, a_2, \dots, a_k azok a terminális szimbólumok, amelyek szerepelnek a szabályok bal oldalán. Ekkor vezessük be az A_1, A_2, \dots, A_k új nemterminálisokat. Használjuk a következő jelöléseket: $T_1 = \{a_1, a_2, \dots, a_k\}$, $T_2 = T \setminus T_1$, $N_1 = \{A_1, A_2, \dots, A_k\}$ és $N' = N \cup N_1$.

Használjuk a $h : N \cup T \rightarrow N' \cup T_2$ izomorfizmust, ahol:

$$\begin{aligned} h(a_i) &= A_i, & \text{ha } a_i \in T_1, \\ h(X) &= X, & \text{ha } X \in N \cup T_2 \end{aligned}$$

Értelmezzük a P' szabályhalmazt:

$$P' = \left\{ h(\alpha) \rightarrow h(\beta) \mid (\alpha \rightarrow \beta) \in P \right\} \cup \left\{ A_i \rightarrow a_i \mid i = 1, 2, \dots, k \right\}$$

Ekkor $\alpha \xrightarrow[G]{*} \beta$ akkor és csak akkor, ha $h(\alpha) \xrightarrow[G']{*} h(\beta)$.

Innen következik a tételünk, hisz

$$S \xrightarrow[G]{*} u \Leftrightarrow S = h(S) \xrightarrow[G']{*} h(u) = u.$$

Példa.

Adott a $G = (\{S, D, E\}, \{a, b, c, d, e\}, P, S)$, ahol P szabályai:

$$S \rightarrow aebc \mid aDbc$$

$$Db \rightarrow bD$$

$$Dc \rightarrow Ebccd$$

$$bE \rightarrow Eb$$

$$aE \rightarrow aaD \mid aae$$

P' szabályai a következők:

$$S \rightarrow AeBC \mid ADBC$$

$$DB \rightarrow BD$$

$$DC \rightarrow EBCCd$$

$$BE \rightarrow EB$$

$$AE \rightarrow AAD \mid AAe$$

$$A \rightarrow a$$

$$B \rightarrow b$$

$$C \rightarrow c$$

Milyen szavakat generál ez a nyelvtan? $S \Rightarrow AeBC \xRightarrow{*} aebc$ miatt $aebc \in L(G')$. $S \Rightarrow ADBC \Rightarrow ABDC \Rightarrow ABEBCCd \Rightarrow AEBBCCd \Rightarrow AAeBBCCd \xRightarrow{*} aaebbccd$, tehát $aaebbccd \in L(G')$.

Feltételezzük, hogy $S \xRightarrow{*} A^{n-1}EB^nC(Cd)^{n-1}$, $n \geq 2$. Ezt matematikai indukcióval bizonyíthatjuk. Már láttuk, hogy feltevésünk igaz ha $n = 2$.

$S \xRightarrow{*} A^{n-1}EB^nC(Cd)^{n-1} \Rightarrow A^{n-2}AADB^nC(Cd)^{n-1} \xRightarrow{*} A^nB^nDC(Cd)^{n-1} \Rightarrow A^nB^nEBCCd(Cd)^{n-1} \xRightarrow{*} A^nEB^{n+1}CCd(Cd)^{n-1} = A^nEB^{n+1}C(Cd)^n$, amit éppen bizonyítani kellett.

De $S \xRightarrow{*} A^{n-1}EB^nC(Cd)^{n-1} \Rightarrow A^{n-2}AAeB^nC(Cd)^{n-1} \xRightarrow{*} a^n eb^n c(cd)^{n-1}$. Tehát $a^n eb^n c(cd)^{n-1} \in L(G')$, $n \geq 1$. Ezeket a szavakat G -ben is hasonlóan le lehet vezetni.

Kiterjesztett nyelvtanok

1-es típusú kiterjesztett nyelvtan. Minden szabály $\alpha \rightarrow \beta$ alakú, ahol $|\alpha| \leq |\beta|$, kivéve esetleg az $S \rightarrow \varepsilon$ szabályt.

2-es típusú kiterjesztett nyelvtan. Minden szabály $A \rightarrow \beta$ alakú, ahol $A \in N, \beta \in (N \cup T)^*$.

3-as típusú kiterjesztett nyelvtan. Minden szabály $A \rightarrow uB$ vagy $A \rightarrow u$ alakú, ahol $A, B \in N, u \in T^*$.

Tétel. *Tetszőleges kiterjesztett nyelvtanhoz megadható egy vele ekvivalens, ugyanolyan típusú nyelvtan.*

Jelöljük G_{ki} -vel a kiterjesztett nyelvtant és G -vel azt a nyelvtant, amelyet minden típusra külön értelmezünk, és amelyről meg fogjuk mutatni, hogy ekvivalens G_{ki} -vel.

1-es típus. Legyen $X_1X_2 \dots X_m \rightarrow Y_1Y_2 \dots Y_n$ ($m \leq n$) a G_{ki} nyelvtan egy szabálya, amely nem megfelelő alakú. Vegyük fel G szabályhalmazába a következő szabályokat, ahol A_1, A_2, \dots, A_m új változók:

$$\begin{array}{ll} X_1X_2 \dots X_m & \rightarrow A_1X_2X_3 \dots X_m \\ A_1X_2 \dots X_m & \rightarrow A_1A_2X_3 \dots X_m \\ & \dots \\ A_1A_2 \dots A_{m-1}X_m & \rightarrow A_1A_2 \dots A_{m-1}A_m \\ A_1A_2 \dots A_{m-1}A_m & \rightarrow Y_1A_2 \dots A_{m-1}A_m \\ Y_1A_2 \dots A_{m-1}A_m & \rightarrow Y_1Y_2 \dots A_{m-1}A_m \\ & \dots \\ Y_1Y_2 \dots Y_{m-2}A_{m-1}A_m & \rightarrow Y_1Y_2 \dots Y_{m-2}Y_{m-1}A_m \\ Y_1Y_2 \dots Y_{m-1}A_m & \rightarrow Y_1Y_2 \dots Y_{m-1}Y_mY_{m+1} \dots Y_n. \end{array}$$

Továbbá, G_{ki} minden megengedett, vagyis $\gamma_1\delta\gamma_2 \rightarrow \gamma_1\gamma\gamma_2$ alakú szabályát vegyük át változtatás nélkül G szabályhalmazába.

Ezek után a $L(G_{ki}) \subseteq L(G)$ tartalmazás abból következik, hogy a G_{ki} minden szabályának az alkalmazását egy, a belőle képzett G -beli szabályok alkalmazásával tudjuk szimulálni. Továbbá, mivel a G szabályai csak a felírt sorrendben alkalmazhatók, nem kapunk újabb szavakat, ezért $L(G) \subseteq L(G_{ki})$ is teljesül.

Példa. $G_{ki} = (N, T, P, S)$, ahol $N = \{S, B, C\}$, $T = \{a, b, c\}$ és P a következő szabályokból áll:

$$\begin{array}{ll} S & \rightarrow aSBC \mid aBC \\ aB & \rightarrow ab \\ bC & \rightarrow bc \end{array} \qquad \begin{array}{ll} CB & \rightarrow BC \\ bB & \rightarrow bb \\ cC & \rightarrow cc. \end{array}$$

$CB \rightarrow BC$ nem jó. Ekkor, ha $A_1 = A$, $A_2 = D$:

$$\begin{array}{l} CB \rightarrow AB \\ AB \rightarrow AD \\ AD \rightarrow BD \\ BD \rightarrow BC \end{array}$$

Így az új nyelvtan $G = (\{S, A, B, C, D\}, \{a, b, c\}, P', S)$, ahol P' elemei:

$$\begin{array}{ll} S & \rightarrow aSBC \mid aBC \\ CB & \rightarrow AB & aB & \rightarrow ab \\ AB & \rightarrow AD & bB & \rightarrow bb \\ AD & \rightarrow BD & bC & \rightarrow bc \\ BD & \rightarrow BC & cC & \rightarrow cc. \end{array}$$

már környezetfüggetlő.

Igazolni lehet, hogy $L(G_{ki}) = L(G) = \{a^n b^n c^n \mid n \geq 1\}$.

2-es típus. Legyen $G_{ki} = (N, T, P, S)$.

Ki kell küszöbölnünk az $A \rightarrow \varepsilon$ alakú szabályokat úgy, hogy csak $S \rightarrow \varepsilon$ maradhat, ha S nem szerepel szabály jobb oldalán.

Ehhez felépítjük a következő halmazokat:

$$U_0 = \{A \in N \mid (A \rightarrow \varepsilon) \in P\}$$

$$U_i = U_{i-1} \cup \{A \in N \mid (A \rightarrow w) \in P, w \in U_{i-1}^+\}.$$

Mivel minden $i \geq 1$ esetében $U_{i-1} \subseteq U_i$ és $U_i \subseteq N$, és N véges, $\exists k : U_{k-1} = U_k$, és legyen ez U .

A nemterminális akkor és csakis akkor eleme U -nak, ha $A \xrightarrow{*} \varepsilon$.
($\varepsilon \in L(G_{ki})$, akkor és csakis akkor ha $S \in U$.)

G szabályait a következőképpen kapjuk G_{ki} szabályaiból:

G_{ki} minden olyan $A \rightarrow \alpha$ szabálya esetében melyre $\alpha \neq \varepsilon$, vegyük fel a G szabályai közé ezt a szabályt és mellette azokat is, amelyeket úgy képezünk, hogy α -ból elhagyunk egy vagy több U -beli változót, de csak akkor, ha ezáltal a jobb oldal nem lesz ε .

Az így kapott G nyelvtan ugyanazt a nyelvet generálja, mint G_{ki} , kivéve az ε szót, amelyet nem tud generálni.

Ha $\varepsilon \notin L(G_{ki})$, akkor a bizonyítást befejeztük.

Ha $\varepsilon \in L(G_{ki})$, akkor két esetet különböztetünk meg:

1. Ha az S kezdőszimbólum nem szerepel egyetlen szabály jobb oldalán sem, akkor új szabály G -ben: $S \rightarrow \varepsilon$.

2. Ha viszont S szerepel valamelyik szabály jobb oldalán, akkor S' új kezdőszimbólum, és új szabályok G -ben: $S' \rightarrow S$ és $S' \rightarrow \varepsilon$.

Példa Legyen $G_{ki} = (\{S, B, C\}, \{a, b, c\}, P, S)$ 2-típusú kiterjesztett nyelvtan, ahol P elemei:

$$S \rightarrow aSc \mid B$$

$$B \rightarrow bB \mid C$$

$$C \rightarrow Cc \mid \varepsilon.$$

Ekkor $U_0 = \{C\}$, $U_1 = \{B, C\}$, $U_3 = \{S, B, C\} = U$. Az új nyelvtan szabályai:

$$S \rightarrow aSc \mid ac \mid B$$

$$B \rightarrow bB \mid b \mid C$$

$$C \rightarrow Cc \mid c.$$

Mivel az eredeti nyelvtan generálja az üres szót is, és S szerepel szabály jobb oldalán, új kezdőszimbólumot kell bevezetnünk és még két szabályt: $S' \rightarrow S, S' \rightarrow \varepsilon$. Tehát az eredetivel ekvivalens környezetfüggetlen nyelvtan:

$G = (\{S', S, B, C\}, \{a, b, c\}, P', S')$, és a szabályok:

$$S' \rightarrow S \mid \varepsilon$$

$$S \rightarrow aSc \mid ac \mid B$$

$$B \rightarrow bB \mid b \mid C$$

$$C \rightarrow Cc \mid c.$$

Mindkét nyelvtan az $\{a^m b^n c^p \mid p \geq m \geq 0, n \geq 0\}$ nyelvet generálja.

3-as típus.

– Alkalmazzuk G_{ki} -re a 2-es típus esetében használt eljárást az $A \rightarrow \varepsilon$ alakú szabályok kiküszöbölésére.

– Majd kiküszöböljük az átnevezéseket az ÁTNEVEZÉS-KIZÁRÁS algoritmus segítségével.

– Majd minden $A \rightarrow a_1 a_2 \dots a_n B$ szabályra, ahol $B \in N \cup \{\varepsilon\}$, vegyük fel G szabályai közé a következőket:

$$A \rightarrow a_1 A_1, \quad A_1 \rightarrow a_2 A_2, \quad A_{n-1} \rightarrow a_n B,$$

ahol A_1, A_2, \dots, A_{n-1} új változók.

Könnyen igazolható, hogy az így megkonstruált G nyelvtan ekvivalens G_{ki} -vel.

Példa. $G_{ki} = (\{S, A, B\}, \{a, b\}, P, S)$ a vizsgálandó 3-as típusú kiterjesztett nyelvtan, ahol P :

$$S \rightarrow abA$$

$$A \rightarrow bB$$

$$B \rightarrow S \mid \varepsilon.$$

Először küszöböljük ki a $B \rightarrow \varepsilon$ szabályt. Mivel $U_0 = U = \{B\}$, a szabályok a következők lesznek:

$$S \rightarrow abA$$

$$A \rightarrow bB \mid b$$

$$B \rightarrow S.$$

Ez utóbbi szabályt (amely átnevezés) ki lehet küszöbölni, bevezetve helyette a $B \rightarrow abA$ szabályt.

Hátra van még az $S \rightarrow abA$ és $B \rightarrow abA$ szabályok jobb oldalának a feldarabolása. Mivel mindkét szabály jobb oldala ugyanaz, elég egy új változót bevezetnünk, és az $S \rightarrow abA$ helyett az $S \rightarrow aC$ és $C \rightarrow bA$ szabályokat használni. A $B \rightarrow abA$ helyett ekkor elég a $B \rightarrow aC$ szabályt venni.

Az új nyelvtan: $G = (\{S, A, B, C\}, \{a, b\}, P', S)$, ahol P' :

$S \rightarrow aC$

$A \rightarrow bB \mid b$

$B \rightarrow aC$

$C \rightarrow bA.$

Be lehet bizonyítani, hogy $L(G_{ki}) = L(G) = \{(abb)^n \mid n \geq 1\}$.

A Chomsky-féle nyelvosztályok zártsági tulajdonságai

reguláris műveletek: egyesítés, szorzat, iteráció

Tétel. Az \mathcal{L}_i ($i = 0, 1, 2, 3$) nyelvek osztálya zárt a reguláris műveletekre nézve.

Kiterjesztett nyelvtanok segítségével végezzük a bizonyítást. Legyenek $G_1 = (N_1, T_1, P_1, S_1)$ és $G_2 = (N_2, T_2, P_2, S_2)$ i -típusú kiterjesztett nyelvtanok.

Feltételezzük, hogy $N_1 \cap N_2 = \emptyset$.

Egyesítés. Legyen $G_U = (N_1 \cup N_2 \cup \{S\}, T_1 \cup T_2, P_1 \cup P_2 \cup \{S \rightarrow S_1, S \rightarrow S_2\}, S)$.

Könnyű igazolni, hogy $L(G_U) = L(G_1) \cup L(G_2)$. Ha $i = 0, 2, 3$, akkor abból, hogy G_1 és G_2 i -típusú, következik, hogy G_U is az lesz. Ha $i = 1$, akkor, ha valamelyik nyelvtan generálja az üres szót, akkor a G_U szabályaiból kivesszük a megfelelő (esetleg mindkettő) $S_k \rightarrow \varepsilon$ ($k = 1, 2$) szabályt és helyettesítjük $S \rightarrow \varepsilon$ szabállyal.

Szorzat. Legyen $G_\times = (N_1 \cup N_2 \cup \{S\}, T_1 \cup T_2, P_1 \cup P_2 \cup \{S \rightarrow S_1 S_2\}, S)$. Igazolható, hogy $L(G_\times) = L(G_1)L(G_2)$. Az $i = 0, 2$ típusoknál G_\times is ugyanolyan típusú lesz. Az $i = 1$ típusnál, ha van P_1 -ben $S_1 \rightarrow \varepsilon$ szabály, de P_2 -ben nincs $S_2 \rightarrow \varepsilon$ szabály, akkor a $S_1 \rightarrow \varepsilon$ szabályt

helyettesítjük az $S \rightarrow S_2$ szabállyal. Ha van P_1 -ben $S_1 \rightarrow \varepsilon$ szabály és P_2 -ben $S_2 \rightarrow \varepsilon$ szabály, akkor ezeket helyettesítjük az $S \rightarrow \varepsilon$ szabállyal.

Másképp kell megadni a szabályokat a reguláris nyelvtanok ($i = 3$) esetében, mert $S \rightarrow S_1S_2$ nem reguláris szabály. Helyette a következő nyelvtant használjuk:

$G_\times = (N_1 \cup N_2, T_1 \cup T_2, P'_1 \cup P_2, S_1)$, ahol P'_1 annyiban különbözik P_1 -től, hogy az $A \rightarrow u, u \in T^*$ szabályok helyett $A \rightarrow uS_2$ kerül be P'_1 -be.

Iteráció. Legyen $G_* = (N_1 \cup \{S\}, T_1, P, S)$.

2-típusú nyelvtanoknál legyen $P = P_1 \cup \{S \rightarrow S_1S, S \rightarrow \varepsilon\}$. Ekkor G_* is 2-típusú lesz.

A 3-típusnál, a szorzathoz hasonlóan átalakítjuk a szabályokat, azaz $P = P'_1 \cup \{S \rightarrow S_1, S \rightarrow \varepsilon\}$, ahol P'_1 abban különbözik P_1 -től, hogy minden $A \rightarrow u$ ($u \in T^*$) alakú szabály helyett $A \rightarrow uS$ alakút veszünk, a többit változatlanul hagyjuk. Ekkor G_* is 3-típusú lesz.

$i = 0, 1$ -re nem jók a 2-típusnál megadott szabályok, mert az $S \rightarrow S_1S$ alkalmazása során megtörténhet, hogy a következő levezetésekhez jutunk: $S \xRightarrow{*} S_1S_1\alpha$, $S_1 \xRightarrow{*} \alpha_1\beta_1$, $S_1 \xRightarrow{*} \alpha_2\beta_2$, ahol $\beta_1\alpha_2$ egy helyettesítési szabály bal oldala. Ekkor az $S \xRightarrow{*} \alpha_1\beta_1\alpha_2\beta_2\alpha$ levezetésben helyettesítve $\beta_1\alpha_2$ -t a neki megfelelő szabály jobb oldalával, olyan szót is generálhatunk, amelyik nincsen benne az iterált nyelvben.

Hogy ezt elkerüljük, először feltételezzük, hogy a nyelvtan normálalakú, majd bevezetünk egy új S' nemterminálist, tehát a nemterminálisok halmaza most $N_1 \cup \{S, S'\}$, a szabályok pedig a következők lesznek: $P = P_1 \cup \{S \rightarrow \varepsilon, S \rightarrow S_1S'\} \cup \{aS' \rightarrow aS \mid a \in T_1\}$.

Most már az előbbi levezetéseket csak úgy lehet alkalmazni, hogy az $S \Longrightarrow S_1 S'$ helyettesítéssel kezdjük, majd eljutunk az $S \xrightarrow{*} \alpha_1 \beta_1 S'$ levezetéshez. Ezt csak akkor tudjuk S' helyettesítésével folytatni, ha β_1 utolsó betűje terminális, és miután alkalmaztuk valamelyik $aS' \rightarrow aS$ helyettesítési szabályt.

Igazolható, hogy mindegyik típus esetében $L(G_*) = L(G_1)^*$.